

1 Co w praktyce oznaczają pojęcia „świadczenia alimentacyjne” oraz „obowiązek alimentacyjny”? Na kim spoczywa obowiązek wypłaty świadczenia alimentacyjnego na rzecz innej osoby?

Alimenty oznaczają ogólny obowiązek rodziców polegający nałożeniu na utrzymanie swoich małoletnich dzieci stosownie do posiadanych możliwości finansowych, niezależnie od tego, czy rodzice prowadzą wspólne pożycie, czy też pozostają w separacji. Obowiązek alimentacyjny rozszerza się na byłego małżonka, jeżeli nie jest on w stanie samodzielnie się utrzymać z własnych środków finansowych.

Obowiązek wypłaty świadczeń alimentacyjnych spoczywa na rodzicach względem dzieci lub na byłych małżonkach względem siebie nawzajem, a także na dorosłych dzieciach względem rodziców, jeżeli ci ostatni nie są w stanie samodzielnie się utrzymać z posiadanego majątku lub z uzyskiwanego dochodu.

2 Do jakiego wieku dziecko ma prawo do otrzymywania świadczeń alimentacyjnych? Czy przepisy dotyczące świadczeń alimentacyjnych różnią się w odniesieniu do osób nieletnich i dorosłych?

Obowiązek alimentacyjny wygasa w chwili osiągnięcia przez dziecko pełnoletności, tj. w chwili ukończenia przez nie 18 roku życia, chyba że dziecko nie jest w stanie samodzielnie się utrzymać po osiągnięciu pełnoletności. Dzieje się tak w przypadku, gdy dziecko cierpi na chorobę fizyczną lub psychiczną lub nie jest w stanie wykonywać pracy z uwagi na fakt, że pobiera naukę w szkole wyższej lub zawodowej lub – w przypadku dziecka płci męskiej – odbywa służbę wojskową.

Zgodnie z prawem cypryjskim, w szczególności zgodnie z art. 34 ustawy nr 216/90 o stosunkach między rodzicami a dziećmi, na dorosłych dzieciach również spoczywa obowiązek alimentacyjny wobec rodziców.

3 Czy aby otrzymać świadczenia alimentacyjne, konieczne jest złożenie wniosku do właściwego organu lub sądu? Jakie są główne etapy takiej procedury?

Osoba ubiegająca się o alimenty powinna zwrócić się do sądu, a dokładniej mówiąc do sądu rodzinnego właściwego dla dystryktu, w którym ma swoje miejsce zamieszkania.

Postępowanie wszczyna się na podstawie pozwu o alimenty, do którego powód załącza oświadczenie złożone pod przysięgą, które jest następnie wpisywane do rejestru sądowego. Pozew doręcza się pozwanemu (dłużnikowi alimentacyjnemu), któremu przysługuje prawo do obrony oraz do podniesienia zarzutów. Jeżeli obydwie strony wyrażą na to zgodę, sąd może zasądzić alimenty za obopólnym porozumieniem. W przeciwnym wypadku wyznacza termin rozprawy i wydaje orzeczenie na podstawie zeznań złożonych przez obydwie strony.

4 Czy można złożyć wniosek w imieniu krewnego (jeżeli tak, to w jakim stopniu pokrewieństwa?) lub osoby małoletniej?

Jeżeli wierzyciel jest osobą małoletnią (tj. dzieckiem, które nie ukończyło 18 roku życia), pozew w jego imieniu i na jego rzecz wnosi jego opiekun (np. matka).

5 Jeżeli planuję wnieść sprawę do sądu, w jaki sposób mogę uzyskać informację, który sąd jest właściwy?

Zgodnie z art. 12 ustawy nr 23/90 o sądach rodzinnych (z późniejszymi zmianami) jeżeli wierzyciel jest osobą małoletnią, sądem właściwym jest sąd właściwy dla miejsca zamieszkania wierzyciela lub dłużnika (art. 12 ust. 1 lit. b)). We wszystkich innych przypadkach (np. jeżeli wierzyciel jest osobą dorosłą) sądem właściwym jest sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub zatrudnienia powoda (wierzyciela) lub dłużnika (art. 12 ust. 1 lit. a)).

6 Czy aby wnieść sprawę do sądu jako wnioskodawca, muszę być reprezentowany przez pełnomocnika (np. prawnika, organ administracyjny na szczeblu centralnym lub lokalnym)? Jeżeli nie, jakie procedury mają zastosowanie?

Powód może wytoczyć powództwo przed sądem osobiście albo za pośrednictwem prawnika.

W odniesieniu do procedury zob. odpowiedź na pytanie 3 powyżej.

7 Czy muszę wnieść opłatę sądową, aby wnieść sprawę do sądu? Jeżeli tak, to jaka jest przybliżona wysokość tych opłat? Czy w przypadku nieposiadania wystarczających środków finansowych mogę ubiegać się o pomoc prawną w celu pokrycia kosztów postępowania?

Postępowanie sądowe wiąże się z koniecznością uiszczenia opłat w formie honorarium prawnika (jeżeli powód jest reprezentowany przez prawnika) oraz pokrycia faktycznych kosztów sądowych. Sąd Najwyższy Cypru ustala wysokość takich opłat w okresowo publikowanym regulaminie. Dokładny koszt zależy od czasu trwania lub złożoności postępowania. Jeżeli powód nie dysponuje wystarczającymi środkami finansowymi, może zwrócić się o przyznanie mu bezpłatnej pomocy prawnej zgodnie z ustawą nr 165(I)/2002, z późniejszymi zmianami.

8 Jaką formę świadczeń alimentacyjnych może przyznać sąd? W jaki sposób obliczana jest wysokość świadczeń alimentacyjnych? Czy decyzja sądu może zostać skorygowana w celu uwzględnienia zmian kosztów utrzymania lub sytuacji rodzinnej? Jeżeli tak, w jaki sposób (np. za pomocą systemu automatycznej indeksacji)?

Sąd może zasądzić alimenty od rodzica na rzecz dziecka, od dziecka na rzecz rodzica oraz od byłego małżonka na rzecz drugiego byłego małżonka.

Wysokość świadczeń alimentacyjnych oblicza się, biorąc pod uwagę potrzeby wierzyciela i możliwości finansowe dłużnika. Świadczenia alimentacyjne obejmują wszystko, co jest konieczne do zaspokojenia podstawowych potrzeb wierzyciela i zapewnienia mu odpowiedniego standardu życia, a także – w stosownych przypadkach – koszty kształcenia (art. 37 ustawy nr 216/90).

Na wniosek powoda (lub jego pełnomocnika) sąd może zmienić orzeczenie w sprawie świadczeń alimentacyjnych, jeżeli koszty utrzymania lub sytuacja rodzinna wierzyciela ulegną zmianie lub jeżeli zmienią się warunki życiowe dłużnika (art. 38 ust. 1 ustawy nr 216/90).

Poza zmianą okoliczności lub kosztów w ustawie (art. 38 ust. 2 ustawy nr 216/90) przewidziano również możliwość automatycznego zwiększania wysokości świadczeń alimentacyjnych o dziesięć procent (10%) co dwadzieścia cztery (24) miesiące, chyba że sąd postanowi inaczej.

9 W jaki sposób wypłacane są świadczenia alimentacyjne i komu?

Świadczenie alimentacyjne jest wypłacane co miesiąc wierzycielowi lub opiekunowi wierzyciela lub jego prawnikowi przelewem bankowym, czekiem lub w gotówce.

10 Jeżeli dana osoba (dłużnik alimentacyjny) nie płaci dobrowolnie, jakie działania można podjąć, aby zmusić taką osobę do zapłaty?

Jeżeli dłużnik alimentacyjny wskazany w orzeczeniu sądu odmówi płacenia alimentów, należności alimentacyjne zostaną wyegzekwowane na podobnych zasadach jak zasady stosowane przy egzekucji kar pieniężnych. W postępowaniu egzekucyjnym dopuszcza się możliwość wydania nakazu aresztowania (art. 40 ustawy nr 216/90).

11 Proszę opisać w skrócie wszelkie ograniczenia środków egzekucyjnych, w szczególności przepisy dotyczące ochrony dłużnika oraz termin przedawnienia lub termin zawity w ramach obowiązującego w państwie kraju systemu egzekwowania.

Zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy nr 232/91 dłużnik jest zwolniony z obowiązku zapłaty kwoty należnej na podstawie orzeczenia alimentacyjnego po upływie dwóch lat.

Okresów, w których dłużnik alimentacyjny nie przebywał na terytorium Republiki Cypryjskiej, nie bierze się pod uwagę przy obliczaniu wspomnianego powyżej okresu.

12 Czy istnieje organizacja lub organ, które pomagają przy dochodzeniu roszczeń alimentacyjnych?

Na szczeblu krajowym nie istnieje żaden tego rodzaju organ ani organizacja.

13 Czy organizacje (rządowe lub prywatne) mogą dokonywać wypłaty zaliczek z tytułu świadczeń alimentacyjnych w całości lub w części w zastępstwie dłużnika?

Zobacz odpowiedź na poprzednie pytanie.

14 Jeżeli zamieszkuje na terytorium danego państwa członkowskiego, a dłużnik alimentacyjny zamieszkuje w innym państwie:

14.1 Czy mogę uzyskać pomoc organu rządowego lub organizacji prywatnej w danym państwie członkowskim?

Tak, w takiej sytuacji powód/wierzyciel może zwrócić się o pomoc do organu centralnego Republiki Cypryjskiej, tj. do Ministerstwa Sprawiedliwości i Porządku Publicznego.

14.2 Jeżeli tak, w jaki sposób mogę skontaktować się z danym organem lub organizacją?

Zainteresowana osoba lub jej prawnik może skontaktować się z organem centralnym drogą telefoniczną, na piśmie (listownie, faksem lub pocztą elektroniczną) lub osobiście.

15 Jeżeli przebywam w innym państwie, a dłużnik przebywa w danym państwie członkowskim:

15.1 Czy mogę złożyć wniosek bezpośrednio do takiego organu lub organizacji prywatnej w danym państwie członkowskim?

Jeżeli powód/wierzyciel przebywa w innym państwie, a dłużnik przebywa na Cyprze, powód może zwrócić się o pomoc do Ministerstwa Sprawiedliwości i Porządku Publicznego, które pełni funkcję organu centralnego Republiki Cypryjskiej, za pośrednictwem organu centralnego w państwie, w którym przebywa, ale nie bezpośrednio.

Ewentualnie powód/wierzyciel może zwrócić się w tej sprawie bezpośrednio do sądu za pośrednictwem swojego prawnika.

15.2 Jeżeli tak, w jaki sposób mogę skontaktować się z tym organem lub organizacją prywatną i jaką pomoc mogę uzyskać?

W takim przypadku powód może skontaktować się z cypryjskim organem centralnym drogą telefoniczną lub na piśmie (listownie, faksem lub pocztą elektroniczną) i uzyskać pomoc przy wnoszeniu pozwu o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych do właściwego sądu krajowego.

16 Czy dane państwo członkowskie związane jest Protokołem haskim z 2007 r.?

Tak, Cypr jest stroną Protokołu haskiego z 2007 r.

17 Jeżeli dane państwo członkowskie nie jest związane Protokołem haskim z 2007 r., jakie prawo ma zastosowanie do rozszczenia alimentacyjnego zgodnie z przepisami międzynarodowego prawa prywatnego? Jakie są odpowiednie przepisy międzynarodowego prawa prywatnego?

Nie dotyczy.

18 Jakie są przepisy dotyczące dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach transgranicznych w UE zgodnie ze strukturą rozdziału V rozporządzenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych?

Po wejściu w życie nowego rozporządzenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych (rozporządzenie Rady (WE) nr 4/2009) organ centralny Republiki Cypryjskiej przekazuje teraz wnioski bezpośrednio właściwemu sądowi Republiki Cypryjskiej.

Dostęp do wymiaru sprawiedliwości jest również ułatwiony dzięki możliwości skorzystania z pomocy prawnej przewidzianej zarówno w prawie krajowym, tj. zgodnie z ustawą nr 165(I)/2002, jak i w kontekście unijnej dyrektywy w sprawie pomocy prawnej w sporach transgranicznych.

19 Jakie środki przyjęło dane państwo członkowskie w celu zapewnienia wykonywania zadań opisanych w art. 51 rozporządzenia w sprawie świadczeń alimentacyjnych?

Aby zapewnić prawidłowe stosowanie przepisów art. 51, organ centralny ściśle współpracuje z innymi właściwymi organami cypryjskimi m.in. w celu pozyskania żądanych informacji, takich jak adres miejsca zamieszkania i zatrudnienia dłużnika, informacje na temat przychodów dłużnika itp., a także w celu ustalenia miejsca jego pobytu i zapewnienia możliwości doręczenia mu pism procesowych poprzez uzyskanie informacji o aktualnym adresie do doręczeń dłużnika i przekazanie ich organom sądowym.

Niezależnie od możliwości skorzystania z pomocy prawnej zgodnie z przywołanymi powyżej przepisami, organ centralny świadczy wyżej wymienione usługi na rzecz wnioskodawców i przekazuje wnioski zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 4/2009, a zatem kwestia pomocy prawnej nie ma zastosowania.

Ostatnia aktualizacja: 15/10/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

W związku z wystąpieniem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej państwa członkowskie aktualizują obecnie niektóre strony portalu zawierające treści krajowe. Jeżeli dana strona zawiera treści, które nie zostały jeszcze dostosowane w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa, jest to niezamierzone i zostanie wkrótce skorygowane.